

Folkhälsomyndigheten

Socialstyrelsen

Enhetlig användning av begrepp inom området psykisk (o)hälsa, samt arbetet med en gemensam nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention

Kristina Sinadinovic

Nationellt Försäkringsmedicinskt Forum

Den 23 november 2021

Folkhälsomyndigheten

Socialstyrelsen

Begrepp inom området psykisk hälsa **– Gemensam grund för fyra aktörer**

PM om enhetlig användning av begrepp inom området psykisk hälsa finns här:

<https://skr.se/skr/halsasjukvard/utvecklingavverksamhet/psykiskhalsa/begrepppsykiskhalsa.36535.html>

Oklara begrepp inom området

- Psykisk hälsa och psykisk ohälsa är två begrepp som ofta används men ges olika innebörd i olika sammanhang.
- Psykisk ohälsa är ett sammanfattande begrepp som innefattar alltifrån lättare oro till svåra psykiatriska tillstånd.
- Detta innebär en risk för missförstånd, sammanblandning av olika trender, olika tolkningar av trender och att felaktiga slutsatser dras.

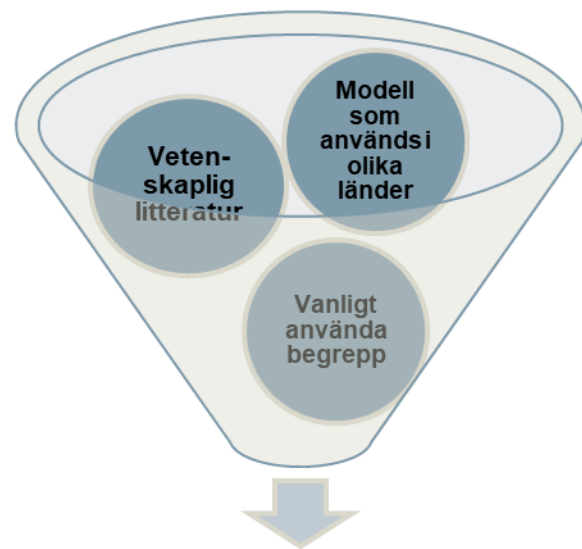

Syfte med ett gemensamt arbete

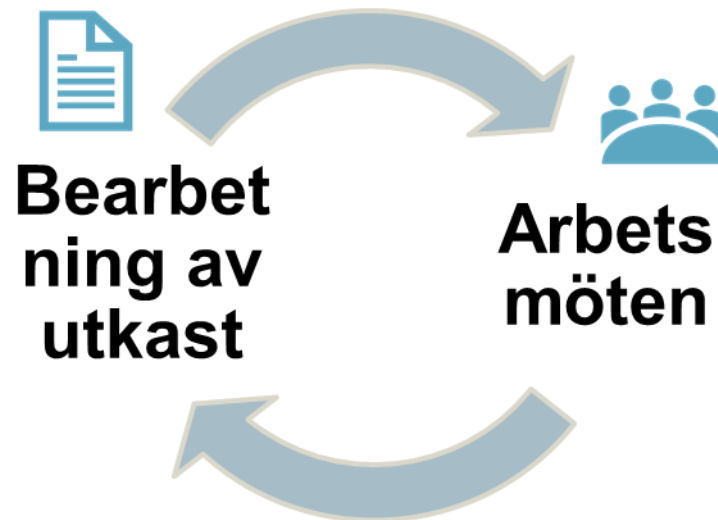
- Föreslå en **enhetlig användning** av några centrala begrepp som ofta används inom området psykisk hälsa.
- Föreslå ett antal vägledande principer för att det **ska vara tydligt vad det är vi uttalar oss om**.
- Bidra till **tydliga och gemensamma grunder**.

Förslaget har utarbetats av en arbetsgrupp under hösten 2019 och våren 2020

Utkast PM

**PM
Version 2020**

Modell för att beskriva hur begrepp inom området psykisk hälsa förhåller sig till varandra

Principer för att beskriva psykisk hälsa i befolkningen

- Psykisk hälsa och psykisk ohälsa är begrepp på olika nivåer och **bör inte användas som varandras motsatser.**
- Vid beskrivning av nuläge eller utveckling baserat på mätningar av enbart psykiska besvär eller enbart psykiatriska tillstånd **bör de specifika begreppen användas.**
- Vid beskrivning av nuläge eller utveckling inom området psykisk hälsa **bör alltid anges:**
 - Vad beskrivningen avser.
 - Vad som har mätts.
 - Om data avser självrapporterade besvär eller symptom eller om det handlar om observerade och registrerade symtom eller funktioner.
 - Vilka datakällor som använts.
 - Vilka felkällor som kan behöva tas hänsyn till.
 - Vad man kan uttala sig om utifrån det som har analyserats eller mätts, och vad man inte kan uttala sig om.

Folkhälsomyndigheten

Socialstyrelsen

Arbetet med att ta fram förslag på en ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention

Om uppdraget

- Underlag till fortsatt arbete inom området
- Tydligt ramverk med fåtal politiska målsättningar
- Stärka den statliga styrningen och nationell samordning där myndigheterna har en tydlig roll
- Skapa bättre förutsättningar för samordning och samverkan på alla nivåer
- Öka kvaliteten, effektiviteten och långsiktigheten i de insatser som genomförs inom området av myndigheter, regioner, kommuner och andra berörda aktörer
- Stärka patienters och brukares ställning
- Bidra till goda förutsättningar för idéburna aktörer och förbättrad samverkan mellan det offentliga och det civila samhället

Aktörer som beröras i uppdraget, utöver 25 utsedda myndigheter

- övriga berörda myndigheter
- Sveriges kommuner och regioner (SKR)
- de nationella programområdena (NPO)
- de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS)
- kommuner och regioner
- patient-, brukar- och anhörigorganisationer
- civila samhället
- de nationella minoriteterna

Plan för uppdragets genomförande

1 sept 2021

Underlag från 25 myndigheter

- Beskriva nuläge och långsiktiga behov
- Analysera målgrupper som berörs.
- Lyfta prioriterade områden.
- Peka på utvecklingsområden inom den egna verksamheten.

Våren 2022

Gemensam analys av området

- Myndigheter
- Organisationer och föreningar
- Kommuner och regioner
- Forskarsamhället

Sommar 2022

Prioriteringsarbete

September 2023

Förslag på nationell strategi:

- Mål och prioriteringar på 5-10 års sikt.
- Indikatorer för uppföljning.
- Förvaltning och administration.
- Hur myndigheterna kan stödja genomförandet och uppföljningen av strategin.

Involvering av olika aktörer

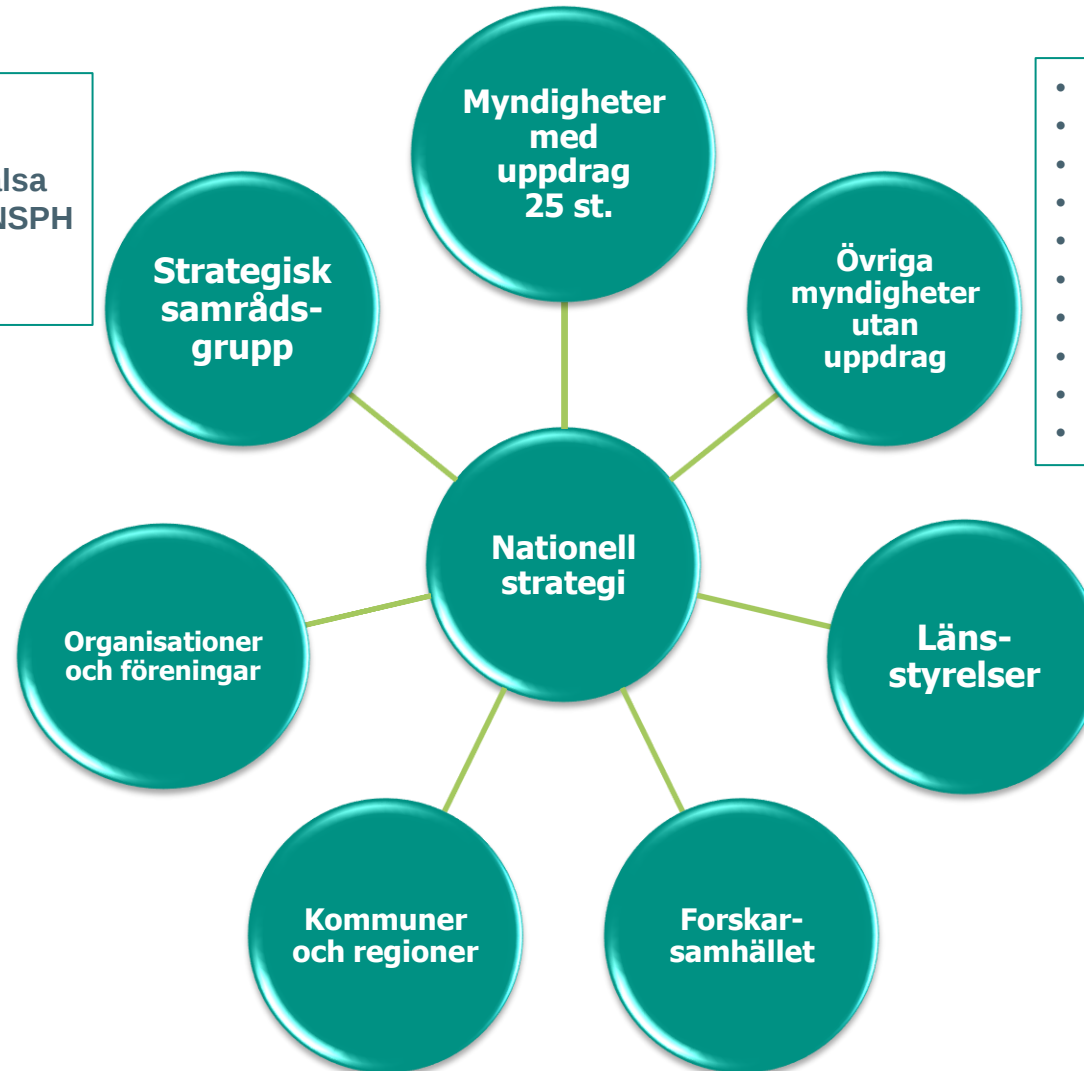
Olika spår i myndigheternas samverkansstruktur

Arbetsgrupp 1	Arbetsgrupp 2	Arbetsgrupp 3	Arbetsgrupp 4	Arbetsgrupp 5
Arbetsmiljöverket	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, MFoF	Folkhälsomyndigheten	Kriminalvården	Inspektionen för vård och omsorg, IVO
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, Forte	Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF	Jämställdhets-myndigheten	Migrationsverket	Läkemedelsverket
Försäkringskassan	Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM	Myndigheten för delaktighet	Polismyndigheten	Rättsmedicinalverket
Myndigheten för arbetsmiljökunskap, Mynak	Statens medieråd	Sametinget	Statens institutionsstyrelse, SIS	Socialstyrelsen
	Statens skolverk		Trafikverket	Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, SBU
	Vinnova			Vetenskapsrådet

Struktur för samverkan med olika aktörer

- Agenda 2030-kansliet
- Sverige Kommuner och Regioner, SKR
- Nationellt programområde för psykisk hälsa
- Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa, NSPH
- MIND
- Funktionsrätt Sverige

- Patient-, brukar- och anhörigorganisationer
- Ideell sektor
- Sverige Kommuner och Regioner, SKR
- Andra kunskapsorganisationer
- Professions- och branschorganisationer
- Arbetsgivarorganisationer och fackförbund
- Näringslivet

- Arbetsförmedlingen
- Barnombudsmannen
- Brottsförebyggande rådet
- Diskrimineringsombudsmannen
- Myndigheten för tillgängliga medier
- Boverket
- Delegationen mot segregation
- E-hälsomyndigheten
- Kulturrådet
- Naturvårdsverket

Övriga aktiviteter inom uppdraget

- Internationell utblick om nationella strategier
[https://lumell.se/internationell utblick psykisk halsa och suicidprevention](https://lumell.se/internationell_utblick_psykisk_halsa_och_suicidprevention)
- Nationell kartläggning och analys över närliggande strategier
[https://lumell.se/styrning psykisk halsa och suicidprevention/](https://lumell.se/styrning_psykisk_halsa_och_suicidprevention/)

Utmaningar för det närmaste framtiden

1. Sammanställa allt underlag vi har i nuläget
2. Komplettera med kommunernas och regionernas perspektiv
 - Fånga bredden men avgränsa
 - Inte belasta men göra dem delaktiga
3. Skapa en målbild av vad den nya strategin ska vara för en produkt (utifrån alla strategiska val som behöver göras)
4. Uppföljningsmodell

Aktuell information om uppdraget och i vilken fas vi
befinner oss just nu finns här
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nationellstrategi>

Kontakt:

kristina.sinadinovic@socialstyrelsen.se
strategipsykiskhalsa@fohm.se